

Projecte de decret pel qual es desenvolupa la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut.

L'article 23.1 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat i gratuïtat als serveis sanitaris de responsabilitat pública, en els termes que estableixen les lleis.

La Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, té com a objectiu assolir definitivament la universalització de l'assistència sanitària de cobertura pública, i eliminar qualsevol desigualtat que pogués existir entre les persones residents a Catalunya, per donar un compliment efectiu al que estableix el precitat article 23.1 de l'Estatut d'autonomia.

La disposició final segona de la precitada Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, va establir que el Govern havia d'aprovar, en el termini de tres mesos a comptar de l'entrada en vigor de la Llei, les disposicions que fossin necessàries per desplegar-la i executar-la i adoptar les mesures necessàries i pertinents amb la mateixa finalitat.

Aquest desenvolupament, en el termini establert, no ha estat possible ja que la Llei va ser objecte d'un recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de l'Estat i consegüentment declarada la seva suspensió, en aplicació de l'article 161.2 de la Constitució. No obstant això, posteriorment, el Govern de l'Estat va aprovar el Reial decret llei 7/2018, de 27 de juliol, sobre l'accés universal al Sistema Nacional de Salut i va desistir d'aquest recurs i el Tribunal Constitucional, mitjançant interlocutòria de 16 d'octubre de 2018, va considerar que el Govern de l'Estat n'havia desistit i va declarar extingit el procés.

La Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, estableix expressament que reglamentàriament s'han de desplegar:

- a) els criteris que permetin acreditar l'arrelament a Catalunya de les persones que no estiguin empadronades en un municipi de Catalunya,
- b) la definició de la insuficiència de recursos econòmics als efectes de l'assistència sanitària d'urgència, a càrrec del Servei Català de la Salut, de les persones que són a Catalunya i que no tenen la condició de residents d'acord amb l'article 2.3 de la Llei 9/2017, de 27 de juny,
- c) la regulació de la situació de vulnerabilitat social o sanitària o situació d'insuficiència econòmica que doni accés a l'exempció de fer aportacions en la prestació farmacèutica,
- d) el procediment pel reconeixement del dret a l'assistència sanitària de les persones no residents a Catalunya inscrites en el Registre de catalans residents a l'exterior durant llur estada temporal a Catalunya,
- e) El procediment per al reconeixement del dret a l'assistència sanitària pública per mitjà del Servei Català de la Salut a les persones que no tinguin la condició d'assegurades o beneficiàries del Sistema Nacional de Salut de l'Estat, i també el document acreditatiu d'aquest dret.

D'acord amb això, l'article 1 del Decret regula el procediment per al reconeixement del dret a l'assistència sanitària de les persones incloses en l'article 2.2 de la Llei 9/2017, de 27 de juny. L'article 2 regula els criteris d'acreditació de l'arrelament a Catalunya, a l'efecte de l'accés a l'assistència sanitària, de persones i col·lectius en risc d'exclusió social, que són alternatius a l'empadronament; diferenciant entre criteris que són

d'acreditació individual i criteris que s'apliquen a determinats col·lectius. Els articles 3 i 4 regulen les condicions que defineixen la vulnerabilitat social o sanitària o la situació d'insuficiència econòmica a efectes de l'exempció de les aportacions en la prestació farmacèutica i el procediment per reconèixer aquesta exempció. L'article 5 regula el procediment per al reconeixement del dret a l'assistència sanitària dels catalans residents a l'exterior. L'article 6 regula el document acreditatiu que han de rebre les persones incloses en l'article 2.2 de la Llei 9/2017, de 27 de juny. L'article 7 regula la definició de la insuficiència de recursos econòmics als efectes de l'assistència sanitària d'urgència, a càrrec del Servei Català de la Salut de les persones que són a Catalunya, i que no tenen la condició de residents d'acord amb l'article 2.3 de la Llei 9/2017, de 27 de juny. L'article 8, en desplegament de la disposició addicional quarta de la Llei 9/2017, de 27 de juny regula que s'ha d'entendre per accés en frau de llei, indicant que es produeix quan s'acrediti que la residència s'ha fixat amb l'objecte d'obtenir una prestació sanitària per un problema de salut preexistent.

Aquest Decret s'adequa als principis de bona regulació que s'estableixen a l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques: necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

Pel que fa a la necessitat i eficàcia, el Decret respon a un mandat de desenvolupament reglamentari establert expressament en la Llei 9/2017, de 27 de juny i el seu contingut és eficaç ja que desenvolupa aquest mandat. Pel que fa a la proporcionalitat, el desenvolupament reglamentari de la precitada Llei 9/2017, de 27 de juny s'ha d'efectuar mitjançant un disposició de caràcter general del Govern i el contingut del Decret conté la regulació imprescindible per fer efectives les previsions de la Llei desenvolupada. Pel que fa a la seguretat jurídica, la regulació del Decret és coherent amb la resta de l'ordenament, específicament amb el Reial decret llei 7/2018, de 27 de juliol, sobre l'accés universal al Sistema Nacional de Salut, constituint una normativa complementària dels drets que s'atorguen en aquest Reial Decret. Pel que fa a la transparència, el projecte ja ha estat objecte de la preceptiva consulta pública regulada en l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, i als tràmits d'audiència i informació pública, possibilitant la participació activa de tots els destinataris de la norma. Finalment, pel que fa al principi d'eficiència, la regulació del Decret no estableix carregues administratives innecessàries i les que s'estableixen són les mínimes per garantir que les persones afectades acreditin que compleixen les condicions per accedir a determinats drets.

Així mateix, s'adequa als principis generals de millora de la qualitat normativa de l'article 62 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. En aquest sentit, el Decret contribueix a l'objectiu d'interès general de fer efectiu el dret a accedir en condicions d'igualtat i gratuïtat als serveis sanitaris de responsabilitat pública; la regulació té un objecte homogeni, derivat de la Llei 9/2017, de 27 de juny; i les mesures incloses s'ha entès que són les menys restrictives per assolir el resultat d'un accés a l'assistència sanitària universal i equitatiu, en el marc de la normativa vigent.

El Decret s'aprova en execució de la competència compartida que correspon a la Generalitat, d'acord amb l'article 162.3 de l'Estatut d'Autonomia, en l'àmbit de l'ordenació, la planificació, la determinació, la regulació i l'execució de les prestacions i els serveis sanitaris, sociosanitaris i de salut mental de caràcter públic en tots els nivells i per a tots els ciutadans

Vist/ d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora.

A proposta de la consellera de Salut i amb la deliberació prèvia del Govern,

Decreto

Article 1. Procediment per al reconeixement del dret a l'assistència sanitària de les persones incloses en l'article 2.2 de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut

1. Les sol·licituds de les persones incloses en l'article 2.2 de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut s'han d'ajustar al model normalitzat que ha de facilitar el Servei Català de la Salut.

Cal adjuntar a la sol·licitud la documentació acreditativa de la residència, ja sigui per empadronament o aplicació dels criteris d'arrelament, o autoritzar el Servei Català de la Salut per accedir a les bases de dades que continguin la informació acreditativa.

2. Les sol·licituds s'han presentar a:

- a) Les oficines de registre de la Generalitat de Catalunya.
- b) Les oficines de correus.
- c) La resta de llocs que estableixi la normativa de procediment administratiu.

3. Les sol·licituds han de ser resoltes pel director o directora del Servei Català de la Salut.

4. La sol·licitud s'ha de resoldre en el termini de tres mesos. En cas que en aquest termini no s'hagi resolt, s'entén estimada per silenci administratiu.

5. Contra la desestimació de la sol·licitud es pot interposar recurs d'alçada davant la persona titular del departament al qual estigui adscrit el Servei Català de la Salut, la resolució del qual exhaureix la via administrativa.

6. Des de la data de presentació de la sol·licitud i fins a la seva resolució, els sol·licitants tenen dret a l'assistència sanitària d'urgència, amb caràcter gratuït. A aquest efecte, la còpia segellada de la sol·licitud és el document acreditatiu suficient per rebre l'assistència sense que s'hagi de fer cap aportació econòmica. En cas que la sol·licitud sigui desestimada, la persona sol·licitant ha de fer-se càrrec del pagaments dels serveis rebuts.

Article 2. Criteris d'acreditació de l'arrelament a Catalunya, a l'efecte de l'accés a l'assistència sanitària, de persones i col·lectius en risc d'exclusió social

1. Les persones en risc d'exclusió social tenen la condició de residents a l'efecte d'accedir a l'assistència sanitària, d'acord amb el que estableix l'article 2.3.b) de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, si compleixen algun dels criteris d'arrelament següents:

- a) La recepció habitual i reiterada de comunicacions en determinada adreça
- b) la inscripció consular.
- c) El registre de visites sanitàries o socials en centres del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT).
- d) Haver tingut una relació laboral o activitat econòmica en l'àmbit territorial de Catalunya.
- e) L'existència d'una oferta de feina o precontracte per part d'una empresa o persona física.

f) Altres circumstàncies degudament acreditades pels informes dels treballadors socials dels centres del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT).

En cas que concorri qualsevol dels criteris esmentats, el dret a l'accés a l'assistència sanitària requereix que el criteri s'hagi complert, almenys, 2 mesos abans de la sol·licitud del reconeixement del dret a l'assistència sanitària.

2. Els col·lectius en risc d'exclusió social, d'acord amb el que estableix l'article 2.3.b) de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut i a l'efecte d'accedir a l'assistència sanitària, són els següents:

a) Persones incloses en els protocols d'actuació per a col·lectius específics de risc sanitari definits per l'òrgan competent en matèria de salut pública del departament competent en matèria de salut.

b) Dones embarassades en risc d'exclusió social, pel que fa a l'accés a l'atenció de salut sexual i reproductiva, inclòs l'accés a la interrupció voluntària de l'embaràs.

c) Infants i adolescents en alt risc de marginació social tutelats per l'òrgan competent en matèria d'atenció a la infància i l'adolescència.

d) Persones emparades per normes de cooperació internacional, en estades temporals a Catalunya.

Les persones incloses en els col·lectius en risc d'exclusió social determinats en aquest apartat no han d'acreditar el termini previ indicat en l'apartat anterior.

3. La condició de persona en risc d'exclusió social de l'apartat 1 d'aquest article ha de ser acreditada mitjançant un informe dels treballadors socials dels centres del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT). La pertinença als col·lectius en risc d'exclusió social de l'apartat 2 d'aquest article ha de ser acreditada pels departaments competents.

Article 3. Exempció de les aportacions en la prestació farmacèutica

1. Als efectes del que estableix l'article 3.4 de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, s'entén que estan en situació de vulnerabilitat social o sanitària o situació d'insuficiència econòmica:

a) Les persones titulars o beneficiàries de la renda garantida de ciutadania pel departament competent.

b) Els infants i adolescents tutelats per l'òrgan competent en matèria d'atenció a la infància i l'adolescència.

c) Els menors en centres educatius o terapèutics dependents del departament competent en matèria d'execució penal i justícia juvenil.

d) Les persones que compleixen, acumulativament, els requisits següents:

Primer. Tenir una patologia greu de llarga durada o malaltia crònica, per la qual rebin un tractament de llarga durada.

Segon. Tenir reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 65 % (exceptuant malalts en cures pal·liatives)

Tercer. Que les despeses per a l'aportació de la persona usuària en la prestació farmacèutica ambulatoria del Sistema Nacional de Salut, atesa la seva situació socioeconòmica, comporti una situació de vulnerabilitat en l'accés a la prestació farmacèutica.

2. S'entén que la situació socioeconòmica comporta una situació de vulnerabilitat en l'accés a la prestació farmacèutica:

- a) En cas que la renda anual bruta de la unitat familiar sigui igual o inferior a 1,3 vegades l'indicador de renda de suficiència de Catalunya (IESC).
- b) En cas que la renda anual bruta de la unitat familiar estigui entre més de l'1,3 i 3 vegades l'indicador de renda de suficiència de Catalunya (IESC), si la despesa derivada de l'aportació suposa un percentatge igual o superior al 7% la renda anual bruta de la unitat familiar.

Article 4. Procediment per al reconeixement de l'exempció de les aportacions en la prestació farmacèutica

1. L'exempció de les aportacions en la prestació farmacèutica dels col·lectius inclosos en les lletres a), b) i c) de l'article 3.1 es porta a terme d'ofici.

2. Les sol·licituds de les persones incloses en la lletra d) de l'article 3.1 s'han d'ajustar al model normalitzat que ha de facilitar el Servei Català de la Salut.

Cal adjuntar a la sol·licitud la documentació acreditativa de la renda anual bruta corresponent a l'any natural anterior a l'any en què es formula la sol·licitud, o autoritzar el Servei Català de la Salut per accedir a aquestes dades i a les dades sobre prestació farmacèutica.

3. Les sol·licituds s'han presentar a:

- a) Les oficines de registre de la Generalitat de Catalunya.
- b) Les oficines de correus.
- c) La resta de llocs que estableixi la normativa de procediment administratiu.

4. Les sol·licituds han de ser resoltes pel director o directora del Servei Català de la Salut.

5. La sol·licitud s'ha de resoldre en el termini de tres mesos. En cas que en aquest termini no s'hagi resolt, s'entén estimada per silenci administratiu.

6. Contra la desestimació de la sol·licitud es pot interposar recurs d'alçada davant la persona titular del departament al qual estigui adscrit el Servei Català de la Salut, la resolució del qual exhaureix la via administrativa.

7. Un cop atorgada l'exempció, aquesta s'ha de renovar anualment de manera automàtica, llevat que s'hagin modificat les circumstàncies que han motivat el seu atorgament. A aquest efecte, és responsabilitat de la persona interessada comunicar qualsevol modificació de les circumstàncies esmentades.

Article 5. Procediment per al reconeixement del dret a l'assistència sanitària dels catalans residents a l'exterior

1. Les sol·licituds s'han d'ajustar al model normalitzat que ha de facilitar el Servei Català de la Salut.

Cal adjuntar a la sol·licitud la documentació acreditativa de la inscripció al Registre de catalans residents a l'exterior, o autoritzar el Servei Català de la Salut per accedir a les dades d'aquest Registre.

2. Les sol·licituds s'han presentar a:

- a) Les oficines de registre de la Generalitat de Catalunya.
- b) Les oficines de correus.
- c) La resta de llocs que estableixi la normativa de procediment administratiu.

3. Les sol·licituds han de ser resoltes pel director o directora del Servei Català de la Salut.

4. La sol·licitud s'ha de resoldre en el termini màxim de 15 dies. En cas que en aquest termini no s'hagi resolt, s'entén estimada per silenci administratiu.

5. Contra la desestimació de la sol·licitud es pot interposar recurs d'alçada davant la persona titular del departament al qual estigui adscrit el Servei Català de la Salut, la resolució del qual exhaureix la via administrativa.

6. Les sol·licituds es poden presentar conjuntament amb la inscripció al Registre de catalans residents a l'exterior. En aquest cas, el departament al qual estigui adscrit aquest Registre ha de trametre la documentació corresponent al Servei Català de la Salut.

7. El reconeixement del dret comporta l'emissió del corresponent document acreditatiu i l'obligació de la persona interessada de comunicar al Servei Català de la Salut les seves estades temporals a Catalunya, a l'efecte d'activar el dret, que resta en suspens mentre la persona interessada estigui fora de Catalunya.

Article 6. Acreditació del dret a l'assistència sanitària de les persones incloses en l'article 2.2 de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut

1. Les persones incloses en l'article 2.2 de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, un cop se'ls hagi reconegut el dret de conformitat amb el que estableix l'article 1, han de rebre un document acreditatiu amb forma de targeta identificativa, les característiques i format de la qual es regulen mitjançant ordre de la persona titular del Departament de Salut.

2. La targeta identificativa que es regula a l'apartat 1 d'aquest article ha d'incloure expressament que només té efectes dins del territori de Catalunya i el seu format ha de permetre la seva diferenciació amb la targeta sanitària individual del Sistema Nacional de Salut.

3. La targeta identificativa que es regula a l'apartat 1 d'aquest article resta sense efecte en cas que, d'acord amb la disposició addicional quarta de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, s'acrediti que l'accés es va fer en frau de llei.

4. La targeta identificativa que es regula a l'apartat 1 d'aquest article és d'aplicació també als catalans residents a l'exterior, d'acord amb el que estableix l'article 4 d'aquest Decret.

Article 7. Assistència sanitària d'urgència dels no residents que acreditin insuficiència de recursos econòmics

1. L'assistència sanitària d'urgència de les persones que no tinguin la condició de residents d'acord amb l'article 2.3 de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, en cas que no hi hagi un tercer obligat legalment o contractualment a assumir-ne les despeses i s'acrediti que no disposa de recursos econòmics suficients, és a càrrec del Servei Català de la Salut.

2. Les persones a què fa referència l'apartat anterior han d'acreditar la insuficiència de recursos econòmics mitjançant una declaració responsable, d'acord amb el model

normalitzat que s'aprovi per instrucció del director o directora del Servei Català de la Salut, el qual ha d'estar disponible en els centres, serveis i establiments sanitaris del SISCAT. A aquest efecte, s'entén que la persona atesa es troba en situació d'insuficiència de recursos econòmics si la seva renda és inferior al valor de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya.

3. El Servei Català de la Salut pot comprovar la veracitat de les dades de la declaració responsable i, en cas que es constati la seva falsedat, la persona atesa ha d'assumir les despeses derivades de l'assistència sanitària d'urgència rebuda.

Article 8. Accés en frau de llei

D'acord amb el que estableix la disposició addicional quarta de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, s'entén que l'accés s'ha fet en frau de llei, quan resti acreditat que la residència s'ha fixat amb l'objecte d'obtenir una prestació sanitària per un problema de salut preexistent.

Disposició final única

Aquest Decret entra en vigor l'endemà de la seva publicació.

Barcelona, ____ de _____ de 2019

Joaquim Torra i Pla
President de la Generalitat

Alba Vergés i Bosch
Consellera de Salut